

Leraren in de levende talen Russisch, Spaans, Italiaans, Turks en Arabisch moeten hun werkveld aanzienlijk spreiden om toch een volledige baan bij elkaar te sprokkelen. Metje Jantje Groeneveld heeft meer dan één werkgever. Het zijn er welgeteld zeven. Hoe dat in de praktijk werkt, leest u hieronder in haar dagboekverslag.

Metje Jantje Groeneveld

Metje Mobiel

Maandag

Op maandagochtend zeven uur schalt de wekker door het stille huis. Snel zwaai ik mijn benen over de rand van het bed, om nog voor mijn vriend de badkamer in te kunnen duiken. Terwijl ik voor de spiegel mijn tanden sta te poetsen, bedenk ik wat ik vandaag ook weer allemaal mee moet nemen naar school. Opeens schieten mij de komende rapporten door het hoofd. Oh jee, dan moet ik dus vandaag de cijfers inleveren! En die heb ik gisteravond, toen ik mijn lessen zat voor te bereiden, nog niet uitgerekend... Ik schiet mijn kleren aan, gooi alles wat ik zo snel kan bedenken in mijn tas en ga met een bakje muesli naast me als een gek cijfers zitten uitrekenen. En dan gauw op de fiets.

Na een half uurtje fietsen kom ik aan bij het Willem Lodewijk Gymnasium (WLG), de eerste werkplaats voor vandaag. Genietend van een kopje koffie neem ik het mededelingenboek door en noteer direct de belangrijkste zaken in mijn agenda. Ik hoor collegae praten over de zoveelste slapeloze nacht in verband met zieke kinderen. Als ik mij meng in het gesprek is de belangrijkste tip die ik krijg er voorlopig maar niet aan te beginnen...

Om half negen starten de lessen. Nolda is jarig geweest en trakteert. De eerste twee uur op maandag geef ik twee keer dezelfde les, omdat ik dan een combinatiegroepje heb van drie leerlingen uit klas 5 en 6. En natuurlijk lopen hun roosters niet parallel. We hebben het deze morgen onder andere over het leren van woordjes. Die zijn volgens de leerlingen verschrikkelijk lastig te onthouden. Samen proberen we tips te bedenken. Verder werk ik met de leerlingen aan ideeën voor een gedichtenwedstrijd. Het thema is 'Morgen' en ik spoor de leerlingen aan om passend idioom te bedenken.

Om tien uur zit het er op deze school al weer op en fiets ik via de supermarkt naar huis. Daar aangekomen neem ik plaats achter de computer om mijn e-mail te checken en om te werken aan een aantal klusjes voor diverse andere werkgevers. Mijn lunch prop ik achter de computer naar binnen en om kwart voor één zit ik alweer op de fiets naar de volgende school; het Röllingcollege, afdeling Belcampo.

Ik heb daar één leerling; hij heet Dima, komt uit Minsk en zit in atheneum 5. Ik zie hem iedere maandag een uurtje en stoom hem klaar voor het eindexamen Russisch. Niet dat ik hem nog Russisch kan leren, want dat spreekt hij vloeiend. Ik laat hem wennen aan de Nederlandse manier van tentamineren en geef hem literatuur. Dima heeft een duidelijke eigen mening en zijn inbreng in de lessen is dan ook groot. Ik houd er wel van om met hem te discussiëren over de waarde van gedichten en verhalen van grote Russische schrijvers als Poesjkin en Gogol. Dima's mening over Rusland en de Russen is nogal uitgesproken en maakt me dikwijls aan het lachen.

Na de les handel ik nog wat zaken af bij de administratie, overleg met de coördinator van de tweede fase en schiet de GLO-coördinator aan. Dan is het weer fietsen geblazen en na een half uur sta ik weer bij het WLG, waar klas 3 op mij zit te wachten. De les gaat over Russische namen en het informeren naar iemands naam. De leerlingen hebben het al snel onder de knie en keren om tien over half vier huiswaarts. Ik heb nog een kort gesprek met de rector en stap om vier uur op m'n fietsje naar huis. Na een half uurtje zappen, begeef ik me naar de keuken om het warme eten klaar te maken.

's Avonds, als mijn vriend de afwas doet, bereid ik mijn les voor die avond voor. Ook zoek ik vast mijn spullen bij

elkaar voor de volgende dag, want dan moet ik al weer vroeg naar Amersfoort. Om kwart voor zeven zit ik weer op de fiets en om acht uur start mijn één op één les met Marja, die vanwege een uitwisseling met Rusland op haar werk in de gezondheidszorg geïnteresseerd is geraakt in het Russisch. De les verloopt heel gemoedelijk met een kopje thee en koekjes. Om negen uur zit ik weer op de fiets naar huis en na een laatste check van de e-mail zit mijn werkdag er weer op.

Dinsdag

Al om kwart over zes moet ik mijn bed uit. Ik word wakker onder de douche. Ik trek mijn kleren aan, gris mijn tas uit de werkkamer, maak een thermosfles thee en met een gisteravond al gesmeerd ontbijtpakketje loop ik door een kille ochtendlucht naar de bushalte.

De bus komt keurig op tijd en om vijf voor zeven rijd ik door een duister Groningen richting station. Daar neem ik de trein naar Amersfoort. In de trein bereid ik mijn vergaderingen voor die dag voor en lees wat andere stukken door. Als ik daarmee klaar ben verdiep ik me in de *Metro* of de *Spits* voor het laatste nieuws.

Daarna is het weer tijd voor het serieuze werk en lees ik een aantal artikelen over de toneelschrijver Martin McDonagh, wiens toneelstuk *De Manke* binnenkort door het Noord Nederlands Toneel op de planken zal worden gebracht. Ik zal hierbij de lezingen verzorgen. Vanaf half november sta ik gemiddeld drie dagen per week in een ander theater, van Heerlen tot Heerenveen.

Bij het CPS wordt mijn dag gevuld met besprekingen en overleg over en met het Platform Nieuwe Schooltalen. Ik bekijk nog snel de *Vraagbaak Nieuwe Schooltalen* die binnenkort zal verschijnen. Er spelen zich even 'BigBrother-achtige' taferelen af als ik met Tanja, Gerard en Fadil de videoconferencing-cameraatjes uitprobeer. Door middel van een cameraatje op de monitor van je computer kun je met iemand spreken die aan de andere kant van de wereld kan zitten, waarbij je de andere persoon dus kunt zien. Lijkt me geweldig om als leerling op die manier je spreekvaardigheid te testen.

Lunchen doe ik vandaag in de trein, omdat ik 's middags een afspraak heb bij Stichting ABC in Amsterdam. De heenreis en de bespreking verlopen voorspoedig, de terugreis wat minder; op drie meter van een tramhalte meldt de bestuurder van de tram ons gortdroog: 'Sorry jongens, trammetje stuk!' Dat betekent dus lopen geblazen op zoek naar een andere tram richting CS. Gelukkig is het mooi weer, dus geniet ik er stiekem wel een beetje van als

Metje Jantje Groeneveld leert scholieren van het Willem Lodewijk Gymnasium de eerste beginselen van de Russische taal. (Foto uit: Groninger Gezinsbode).

ik op mijn gemak in het zonnetje door de Jordaan slenter...

De terugreis naar Groningen besteed ik weer aan Martin McDonagh. Ik heb mijn mobieltje aan staan, voor het geval iemand mij wil bereiken. Halverwege Amersfoort en Zwolle gaat er inderdaad een mobiel af. Niemand neemt op. Ik ben er van overtuigd dat het niet de mijne kan zijn en denk nog: 'Wat een asociaal gedrag.' Na Zwolle kijk ik toch maar even en ja hoor, het was mijn eigen telefoon die zolang overging. Mijn vriend wil weten hoe laat ik ongeveer thuis zal zijn. Half 8, schat ik voorzichtig in.

Woensdag

Om zeven uur gaat de wekker en weer moet ik naar het WLG. Het eerste uur heb ik klas 4. Ze hebben een proefwerk, dus ik heb het lekker makkelijk. Terwijl de leerlingen zich over de opgaven buigen, bereid ik de lessen voor 's middags voor.

Om kwart over negen zijn ze helemaal klaar. Ik pak weer de fiets en ga op weg naar een andere, zeer fanatieke, één op één leerling.

Om elf uur fiets ik weer naar huis, werk wat aan een artikel en eet een broodje. Om één uur ben ik op school nummer drie, het Praediniusgymnasium, waar ik drie lessen Russisch verzorg. Ik bezorg één klas de slappe lach door een leerling Knol te noemen in plaats van Krol. Vooral de dames kunnen niet meer ophouden. Om half vier ben ik weer thuis en zit ik met een pot thee achter de computer. Ik werk wat aantekeningen over McDonagh uit en denk na over mijn lezing. 's Avonds doe ik eens even lekker niks.

Donderdag

Om kwart over zes sta ik weer naast mijn bed en herhaalt zich hetzelfde ritueel als op dinsdag. Alleen brengt de trein me dit keer niet naar Amersfoort, maar naar Arnhem.

Daar werk ik bij het Cito in een examenconstructiegroep. We zijn de hele dag bezig met het bekijken van teksten en vragen gemaakt bij die teksten. Dat is ontzettend leuk werk en erg nuttig voor het op peil houden van je eigen taalvaardigheid.

In de lunchpauze kletsen we met elkaar over allerlei praktijkzaken en de vraag ‘Hoe doe jij dat nou?’ rolt regelmatig over de tafel. Een wandelingetje door het centrum van Arnhem, waarbij Olav Petri ons gidst, staat altijd vast op het programma.

De terugweg blijft weer niet onbenut; ik lees wat stukken en verdiep me in een aantal artikelen over de Araneilanden, een eilandengroep voor de kust van Ierland, waar het toneelstuk van McDonagh zich afspeelt. Ik word nog even afgeleid door een groepje jongeren dat een eindeloze discussie houdt over of Sinterklaas nu wel of niet uit Turkije komt en wat of hij daar dan precies heeft gedaan. Ik wil me er bijna mee gaan bemoeien, maar besluit dat dat waarschijnlijk betekent dat ik ook in de discussie wordt betrokken en daar heb ik niet zo’n zin in.

Vrijdag

Vrijdag is mijn ‘thuiswerkdag’. Op deze dag doe ik allerlei klusjes die door de week zijn blijven liggen. Vooral zaken die op de computer moeten worden uitgewerkt. Ik ben nog niet zo ver dat ik met een laptopje in de trein ga zitten!

Vandaag is mijn dag een beetje anders ingedeeld; ik ga in het theater van het NNT kijken bij een doorloop van *De Manke*. Bovendien heb ik Ria Rottier (hoofd educatie bij het NNT) beloofd om het verslag van de eerste lezing met haar door te nemen en om informatie uit te wisselen voor de map die zij bij deze voorstelling voor docenten maakt.

Het eerste wat ik doe op het kantoor van het NNT is het programmaboekje bij *De Manke* doornemen. De schrik slaat mij om het hart als ik ontdek dat het programmaboekje vrijwel identiek is aan mijn aantekeningen voor de lezing. Dat wordt dus herschrijven geblazen.

Gewapend met een aantekeningenblok en het script bekijk ik vervolgens de voorstelling. Het ziet er veelbelovend uit en het wordt zeker een leuke voorstelling voor scholieren. Ik krijg wat nieuwe ideeën voor mijn lezing, die mij weer goede moed geven. Na afloop bespreek ik met Ria wat ideeën, die zij noteert om ze eventueel in haar map te kunnen verwerken.

En dan fiets ik het weekend tegemoet en verheug me op even niks doen. Nou ja, zaterdag de landelijke studiedag en op zondagavond moet ik natuurlijk nog wel mijn lessen voorbereiden en ik kijk regelmatig op mijn e-mail. Want echt helemaal niets doen, dat kan ik geloof ik niet...

JEUGDLITERATUUR

Op een zonovergoten herfstdag rij ik naar Heeswijk-Dinther, even onder ‘s-Hertogenbosch. Daar woont en werkt Hans Manders, leraar Nederlands op het plaatselijke gymnasium. Zijn debuut als jeugdboekenschrijver in 1997 met *Bestemming onbekend* bleef in de landelijke pers onopgemerkt. In de plaatselijke kranten maar ook in *Levende Talen* kreeg het boek echter de aandacht die het verdiende. Met Manders sprak ik over jeugdliteratuur, het leraarschap, schrijven en de gebeurtenissen rondom het verschijnen van *Bestemming onbekend*.

Hannie Humme

Hans Manders geeft Nederlands aan bijna alle jaarlagen op een categoriaal gymnasium in Heeswijk-Dinther. Hij zit vijftien jaar in het onderwijs, twee jaar als invalkracht en dertien jaar op zijn huidige school. Aan een van zijn eerste banen, op het Joriscollege in Eindhoven heeft hij goede herinneringen. De levendige actieve sectie Nederlands bestond daar uit veertien docenten.

Op het gymnasium waar hij nu werkt is de sectie klein, slechts drie docenten. ‘Dat voelt soms aan als een nadeel want iedereen heeft toch zijn eigen stokpaardjes.’ Het initiatief om meer aandacht aan het gebied van jeugdliteratuur te schenken, is van Manders gekomen. Zijn collega’s worden gelukkig ook steeds enthousiaster. Samen met zijn eigen sectie en de collega’s tekenen organiseerde hij op zijn school ‘De dag van de Jeugdliteratuur’. Daarvoor kwamen vier jeugdboekenschrijvers als gastschrijver op school, Manders zelf, Saskia van der Wiel, Tineke Hendriks en Angelo Vergeer. Aanknopingspunt voor de dag was de start van de Jonge Jury. De opdrachten uit de handleiding van de Jonge Jury zijn in de voorbereidingsfase gemaakt. Tijdens de tekenles hebben de tweede klassen posters gemaakt bij de boeken. De leerlingen van de eerste klas maakten passende illustraties.

Werkelijkheid en fantasie

De link met zijn school is in *Bestemming onbekend* duidelijk aanwezig. Het speelt zich af op het gymnasium waar Manders werkt en in de straten van Heeswijk-Dinther.